

Nytt avløpsdirektiv vedtas i 2024– hva kan/vil det innebære?

Statsforvalteren i Trøndelag

Marit Lorvik, underdirektør, Klima- og miljøavdelingen

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

1.11.2023

Statsforvalteren

- Frank Jenssen
 - «forvaltningens landhandel»
 - bidra til at kommunene lykkes med velferd og tjenester (skole, helse)
 - ivareta miljø, landbruk, reindrift
 - for enkeltpersoner: Rettssikkerhet, vergemål mm
 - en «midtbanespiller» mellom de nasjonale og lokale myndighetene
-
- Fagavdelinger:
 - Organisasjon og utvikling
 - Reindrift
 - Landbruk
 - Klima og miljø
 - Oppvekst og velferd
 - Helse og omsorg
 - Kommunal og justis

*Steinkjer og Trondheim, Snåsa og Røros
Nasjonalparkforvaltere
Ca 270 ansatte*

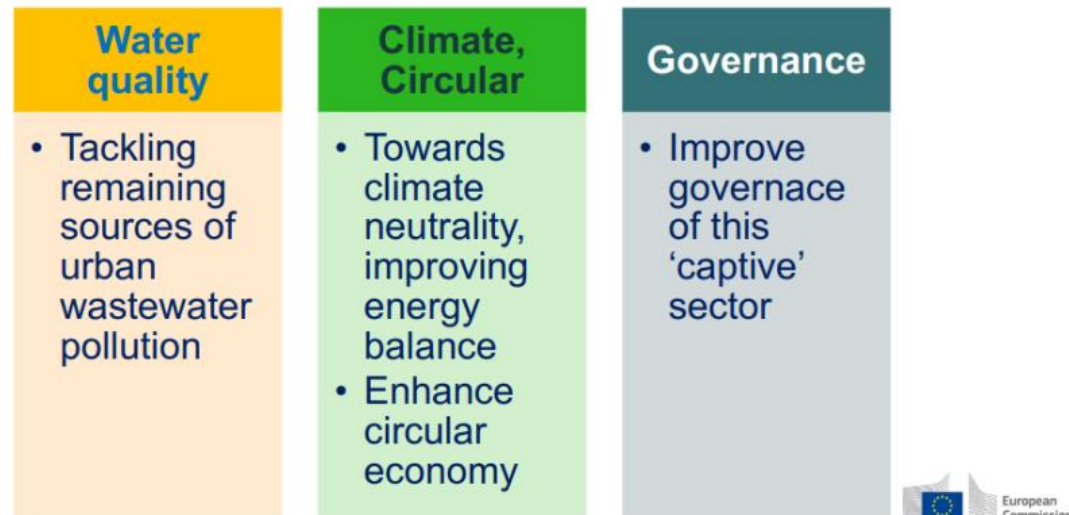
Dagens situasjon

- EUs avløpsdirektiv ble implementert i norsk regelverk i 2007 i forurensningsforskriften
- Norge oppfyller dagens direktiv med kun 34%
 - nasjonale tilpasninger, ikke skjedd nok i ettertid
- Kun 15 % av primærrenseanleggene kan dokumentere at de oppfyller kravene
- I dag har mange tettbebyggelser utvidet uten at rensekapasiteten har økt tilsvarende
- Betydelig etterslep

Utvidet formål og flere krav

3 angles of the revision

Beskytte ytre miljø
Redusere klimagasser
Bedre tilgang til sanitærforhold

Beskytte menneskenes helse
Bedre styring av sektoren og åpenhet
Bedre overvåking

Nye hovedgrep

Dagens direktiv

bidra til:

- utslippsreduksjon av organisk stoff
- utslippsreduksjon av næringsalter, fosfor og/eller nitrogen der det er nødvendig for å hindre eutrofi

Nytt forslag

Videreføre samt

bidra til:

- større utslippsreduksjon av organisk stoff og næringsalter
- redusere utslipp av bakterier/ virus, mikroplast, legemiddelrester og miljøgifter mikroforurensning

Foreslåtte endringer

Foto: Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

- Fjerner
 - forskjell i renskrav til ferskvann eller sjø
 - unntaket for mindre følsomme resipienter
 - Ingen overgangsfrist
- Utvidet virkeområde av hensyn til vannkvaliteten i Europa og vanndirektivet
- Renskrav basert på risikovurderinger og bruk av resipient kan gi strengere renskrav
- Nytt krav om et 4. rensetrinn/kvartærrensing for å redusere utslippene av «ny» forurensning – mikroforurensning
- Minimum renskrav for alle blir **sekundærrensing**

Hvorfor sekundærrensing?

Skal holde tilbake/bryte ned nedbrytbart organisk stoff

Fjerner > 97 % mikroplast

Fjerner > 99 % av bakterier

Bryter ned en del organiske miljøgifter og legemiddelrester som er vannløselige

Foto: Statsforvalteren i Trøndelag

Foreslåtte rensekrav

Laveste ambisjonsnivå

-sekundærrensing for utslipp fra alle tettbebyggelser over 1000 pe – innen 2027/2030

• Tettbebyggelser mellom 10 000 og 100 000 pe:

➤ Vurdere behov for tertiærrensing og kvartærrensing - 2035/2040

• Risikovurdering - strengere rensekrav for alle tettbebyggelser mindre enn 10 000 pe

➤ Revurdering hvert 5. år

• Høyeste ambisjonsnivå for renseanlegg > 100 000 pe

➤ Totalt 4 rensetrinn – innen 2030/2035

1 pe = 1 BOF₅ pe
1 BOF₅ pe = 60 g BOF₅

Forslag til endret definisjon av tettbebyggelse og utvidet virkeområde

Forslag til ny definisjon: Der det er mer enn 10 BOF5 pe per hektar

Kommunalt avløpsvann som oppstår der denne definisjonen oppfylles omfattes av direktivets bestemmelser

- Virkeområdet ned til 1000 pe, men
 - hva med spredt avløp?

Tertiærrensing - endringer

- Alle renseanlegg over 100 000 pe SKAL ha både fosfor- og nitrogenfjerning uavhengig av resipientens tilstand
- Videreføres for tettbebyggelser over 10 000 pe der resipientens tilstand gjør det nødvendig - men også vurderes for tettbebyggelser under 10 000
- N: Kravet øker fra 70 % til 85 %
- P: Krav øker fra 80 til 90 %
- Kan vurderes oppnådd samlet for en tettbebyggelse

Kvartærrensing – nytt rensekrav

For å fjerne mikroforurensning

- Alle renseanlegg > 100 000 p.e. innen 2035 (50 % innen 2030)

Kan og gjelde for tettbebyggelser mellom 10 000 og 100 000 pe innen 2040

Tettbebyggelser mindre enn 10 000 pe basert på en risikovurdering

Renseeffekt: 80 % reduksjon av spesifiserte stoffer

- Produsentansvarsordning

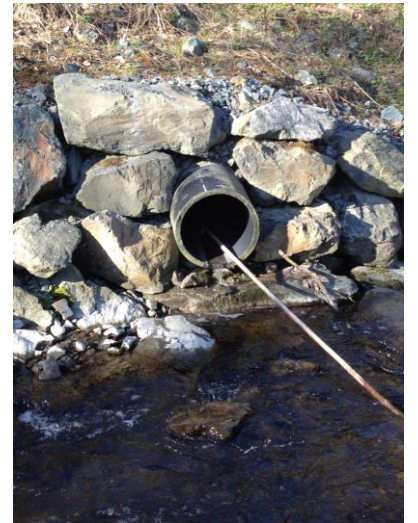
Forurensere betaler prinsippet

Andre krav

- Ledningsnettets skal fange opp alle kilder, unngå lekkasjer og begrense overløp
- også for tettbebyggelser under 1000 pe hvis sekundærrensing
- Mer prøvetaking
- Energi og klimagass – energinøytralitet
- Overvann/overløp
- Gode sanitærforhold for alle
- Overvåking av helseparametere

Nytte og kostnader

Miljø- og helsenytt - Mer rensing har en positiv miljøgevinst

- Reduserer mikroforurensning til nordområdene og risiko for eutrofi

Samfunnsnytt - God infrastruktur avløp – viktig for å bli et bærekraftig samfunn

- Velfungerende økosystemtjenester
- Nye arbeidsplasser, boligområder, hyttefelt o.l
- Reduserte kostnader til rensing av drikkevann
- Små og store bedrifter med utslippskrav - avløpsvann kan behandles helt/delvis i kommunens renseanlegg

Nye krav– hva vil de bety for oss – hva gjør vi?

Nasjonale lister over følsomme tettbebyggelser/områder/ resipienter, revideres hvert 5. år

- oppdater **Vann-nett**

Velg løsninger med tilpasningsmuligheter

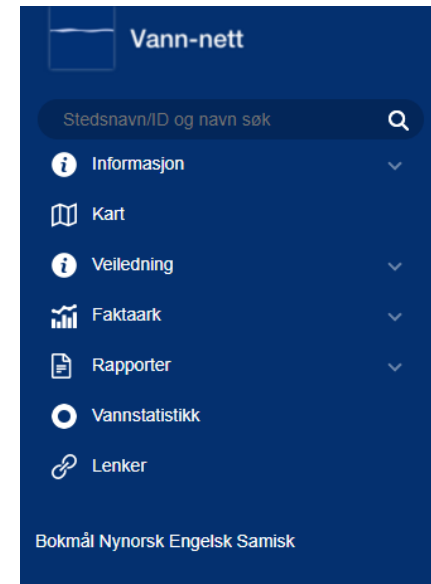
Sett av nok areal

Oppgrader ledningsnett

Få oversikt over overløp

Fond?

Mikroforurensninger i kommunalt avløpsvann – Norsk Vann

Tilskuddsordning – Oslofjorden

Tilskudd til nitrogenfjerning fra avløpsrensaneanlegg:

- Planlegging og/eller prosjektering
- Kompetanseheving
- Uttestinging av teknologi

Norges innspill og veien videre

Norge følger prosessen nøye
Støtter hovedgrepene, men...

Har spilt inn under hele prosessen
Avhengig av andre EFTA-land

Bekymret for frister, kapasitet, lovlige unntak langs kysten

*Norge, Island
Sveits, Liechtenstein*

Trøndelag – et godt sted å bo, vokse og virke i for alle

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

1.11.2023